

Leidžia Spaudos b-vė
„Sviesa“

Redakcijos ir Administracijos
adresas:

„LIETUVIS BRAZIL.“

Rua Bandeirantes, 92

(Bom Retiro)

Tel.: 4-1125

Caixa postal, 1764.
S. Paulo.

LIETUVIS

BRAZILIOJ

JORNAL LITHUANO

Atsk. numeris 300 reis

Prenumeratos kaina:

Brazilijoj metams-10\$000
pusei - 6\$000 atskiriems
menesiams po 1\$000.

Užsienis:
metams — 20\$000 pusei
metu 12\$000.

Redaguoja

St. Vancevicius

5-ti METAI.

SÃO PAULO, 1933 m. Lapkričio - Novembro mėn. 4 d.

NR. 44 (252)

Taisytini dalykai.

Pereitame numery jau buvo iškelta keletas pastabų, labai įsidėmėtinų mūsų jaunimui. Tas pastabas čia norėtu dar kartą plačiau panagrinėti ir padaryti išvadas.

Kad mūsų jaunimas pradeda suprasti organizavimosi reikala, tai geras reiškinys, bet faktas kad yra net kelios organizacijos, kurios sąmoningai ar ne sąmoningai nukrypo nuo savo tikslų, įsiveldamos į politinius ginčus. Kitos vėl, kaip gyvenimo praktika rodo, pasirinko nevisai tinkamas priemones savo tikslus siekti.

Kalbant apie paskiras jaunimo organizacijas, tenka priminti kad tokia pavada, jaunimo draugija «Kultūra» buvo pasistatčius tikslą bendrą lavinimąsi, o rezultate iš tokio bendro lavinimosi beiko šokių vakarėliai, kurie dažnai palieka neigiamą įspūdį. «Kultūros» pravadyriai susidėjo su visokiais sviete perėjimais, kurie daugumoje yra iš Vengrijos pabėgę už įvairius prasizangimus įstatymams, kiti jų jau senai yra «proscripti», arba nuteisti už akių... Vengrų klubo nuomojama rua da Moo ca 508 nr. salė yra drauge ir kultūriškiečių salė, tik kodėl musikiškai pasirinkti tokius, kurie net savan kraštan nebė gali grįžti, sau «draugais»?

Priežodis sako: „Pasakyk su kuo drauguoji, žinosiu kas tu pats esi“... Taip ir čia.

Kiek daugiau ir tikslesnės iniciatyvos parodė jaunimo klubas «Ateitis», tačiau ir atieičiams dar daug reikia padirbėti kad išaugti į kultūringą jaunimo organizaciją. Kitaip negalėdami, jie privalėtų pirmon galvon steigti vakarinius kursus suaugusiam jaunimui lavintis. Vien tikta šokiai ir šokiai o prie jų alaus siurbimas per kavaras naktis, aišku, niekam naudos neatneš.

Mokos rajone turime lietuvių lai komą mokyklą, vadinas, patalpos klausimas suaugusiu kursams savaimė išsisprendžia, tik reikia plaunginti darbą dirbti. Ne be to kad jaunimui kas draustų rengti savybės vakarėlius, bet bloga tame kad «visas veikimas» vakarėliais tesirubėjuoja.

Prieš ke'is mėnesius Mokoje įsteigė sporto klubo skyrius, kuris visą laiką ir težino futbolą spardyti. Sportas yra geras dalykas, bet, kai jaunimas nieko kito nebemato apart futbolą, tai ir čia nauda nebekokia. Kai kam net priešingai: futbolas atima visą liuosą laiką, visus šventadienius, kada papras tai vienas kitur esti rengiamos riuntes nės paskaitos, susirinkimai ir tt. O jeigu paklaustume, ar sportininkai bent kartą pagalvoje kad jie katalikai, ir kad jiems taip pat yra privalomas įsakymas šventą dieną švęsti? Kiek pasitaikė tautinio pobūdžio pamaldų, minėjimų už mirusius, bet, gaila, tose pamaldose niekas nepastebėjo sportininkus dalyvavus.

Vienas kitas gal pasakys, kad sportininkai ne visi katalikai, kad yra ir kitų tikybių, j tai mes tegalėtume pasakyti, kad ir protestantai ir stačiatikiui privalu atlikti krikščioniškas pareigas skirtu, sekmadienio laiku. Vadinas teisintis čia niekam vietos negalėtų būti.

Kaip visi žinome, sportininkai pa-

prastai renkasi aiškėn futbolą spardyti šventadieniais antrą valandą. Niekad tiksliai lošti nepradeda paskirtą valandą, o lošimui jau «pradedama treniruotis» nuo pat sekmadienio ryto. To kiu būdu pamaldų metu mūsų sportininkai futbolą spardo, ir tai už blogą sau nelaiko.

Kiek tame yra blogo, spręsti nesitiman, bet kad tokis nieko nevojimas yra labai negrazus dalykas, tai visiems padoresniems žmonėms turi būti aišku. Atrodytų tartum futbolą visiems pasidarė kokiu stabuku, kuriam mielai be sąžinės priekaištų atsiduodama.

Ir savos mokyklos ir bažnyčia išei vijoje patarnauja tam, kad mes savas vertybes, iš gimtojo krašto įgytas, ilgiau pasilaikytume. Futbolą yra tokis lošimas, kuris tinka ir žydai ir eleanai, va d nas, neturi n eko su savytu lietuviu charakterio išaiškymu svetimame krašte.

Niekad mums neteko girdėti, kad kuomet nors sportininkai būtų suruoę paskaitas kokius bendro lavinimosi kur sus ar ką panašias. Todėl mes drąsiai tvirtiname, kad vien sporto sąjungos pavadinimas «Lithuania» dar nieko ne pasako lietuviybės sąskaiton, reikia būtinai ko tai daugiau, ko tai kilnesnio siekti kad ir per tą patį sportą. Jeigu to nebūs, tai ilgainiui mūsų sportininkai taip susidėvės susilies su visais sportininkais, kad beliks tas pats kas esti su pasmerktu kaliniu, kuriam ir vardą atima, belieka „kalinio N.ris“.

Apie mūsų sporto klubus yra jau gana apstus jaunimo burelis susispetęs rudes, disciplinuotai veikdami, galėtų daug ką gero kolonijos kultūriniam gyvenime įnešti, bet kad taip būtų sportininkams būtinai reikia persitvarkyti taip, kad jie ne vien fiziniai bet ir dvasiniai išaugtų kitiems pavyzdžiu. Da bartinė sportininkų feilma jokių gražių vertybių nesukurė, nieko neparodė, o daugeliui gal net yra labai pavojinga — patapti spardomuoju futbolu.

Mes čia keltame naujas mintis, siūlome visoms lietuvių jaunimo organizacijoms persitvarkyti, pagalvoti rim čiau ko siekiama ir kuriomis priemonėmis norima savo tikslus pasiekti, todėl niekas teneišveidžia, nes nei vienai jaunimo organizacijai nenorima pakentkti, priešingai, norima bent gerais patarimais padėti.

Jeigu mūsų patariamus jaunimas inepaisysvarstys, nepertvarkys savo veikimo gairių, iš susipratusių lietuvių puses niekad didelių simpatijų neįsigys.

Sporto klubo narys.

BROLI-LIETUVI!

Neužmiršk, kad jau laikas atnaujinti «LIETUVIS BRAZILIOJ» prenumeratą 1933 metams.

Neatlikęs to reikalo, neteksi geriausio savo draugo ir patarėjo.

CASAS PERNAMBUCANAS

VASAROS SEZONUI MŪSŲ
NEBLUNKAMU SPALVŲ
PLONIEJI AUDINIAI

Lietuvos pramonės imonės.

Nesenai padarytas Centralinio Statistikos biuro apskaičiavimais, Lietuvoje, be Klaipėdos krašto, šių metų antro pusmečio pradžioje veikė 935 pramonės imonės, kuriose dirba nemažiau, kaip po 5 asmenis. Viso jose dirbo 14,195 darbininkai.

Visos tos 935 pramonės imonės suskirstomos į 12 grupių:

1. Kasyklos. Veikia 2 imonės su 386 darbininkais.

2. Žemės ir akmenų pramonė. Prie šios grupės priskiriamos plytų, dokalų, kokių, stiklo ir kitos tam panašios imonės kurios viso labo veikia 65 su 1,217 darbininkų.

3. Metalų ir mašinių pramonė. Veikia 32 metalo mašinių ir susisiekimo dirbtuvių, 25 žaliavinių ir 6 skardos dirbtuvės. Viso 63 imonės su 1,188 darbininkais.

4. Chemijos pramonėje dirba 2 degtukų fabrikai, 5 dažų, lakų, ir politūros dirbtuvės, 10 muilo fabrikų, 5 vaistų ir kosmetikos dirbtuvės, 1 kailioų fabrikas ir kitos chemijos dirbtuvės. Viso 47 chemijos pramonės imonės su 657 darbininkais.

5. Odų pramonės dirbtuvės veikia 39 su 637 darbininkais.

6. Tekstilės pramonė (audinių). Veikia 7 linų apdirbimo imonės 5 linų audyklos ir verpyklos, 4 medvilnės audyklos ir verpyklos, 4 vilnų audyklos, 3 šilko audyklos ir 16 kitų tekstilės imonių. Viso 56 imonės su 1,723 darbininkais.

7. Medžio pramonės imo-

nių, tai yra lentpiūvių, baldų ir kitų medžio apdirbimo dirbtuvių veikia 117 su 2,157 darbininkais.

8. Popieriaus ir poligrafijos pramonėje dirba 3 kartono ir popierio dirbtuvės, 17 popierio ir kartono, 38 spaustuvių ir cinkografijos ir 4 kitos popierio pramonės imonės. Viso 61 imonė su 1,193 darbininkais.

9. Maisto pramonės imonių veikia 245 su 3,031 darbininkų. Jos pagal rūšis pasiskirsto taip: 1 malūnas, 19 kėpyklių, 1 cukraus fabrikas, 34 šokolado ir saldinių dirbtuvės, 17 mėsos gaminių imonės, 4 aliejinės, 8 spirito varyklos ir mielių dirbtuvės, 8 alaus bryvoral, 56 pieninės, 6 tabako ir papirusų fabrikai ir 21 kitos rūšies imonės.

10. Drabužių ir avalinės pramonėje dirba 132 dirbtuvės su 1,605 darbininkais. Iš jų 17 yra baldinių, kaklaraiščių ir kitų galanterijos dirbtuvių, 40 avalinės gamyklų, 29 mezginių ir triko ažu ir 46 kitos dirbtuvės.

11. Elektros stočių ir vandenietikio pramonėje dirba 28 pramonės imonės su 357 darbininkais.

12. Higienos verslo imonėse dirba 20 dirbtuvių su 146 darbininkais.

Šiais metais, palyginus su praėjusiais, pramonės imonių skaičius padidėjo 15 ir darbininkų 332. Tačiau darbininkams atlyginimas sumažėjo.

Tsb. —

Naujas Lietuvos aviacijos laimėjimas.

Lietuvos lakūnai, matyt, pasiryžo sekti a. a. Dariaus ir Girėno pavyzdžiu. Kad naujais laimėjimais aviacijos srity išgarsinti Lietuvos vardą toli už jos ribų.

Kaip jau buvo rašyta, rugsėjo mėn. 25 d. į kelionę po Pabaltijo valstybes išskrido Lietuvos aviacijos pulk. A. Gustaitis su majoru Jablonskiu, Kau ne padirbtų pulk. A. Gustaičio konstrukcijos lėktuvu „Ambo IV“. (Apie „Ambo IV“ lėktuvo konstrukciją ir pri valumus jau buvo rašyta). Iš Kauno į Rygą, apie 200 kilometrų kelio, lakūnai nuskrido per 50 minučių. Pabuvę dvi dienas Rygoj, rugsėjo mėn. 27 d. lakūnai leidosi į Talliną, kurį laimingai pasiekė per valandą su minutėmis. Iš Tallino

rugsėjo mėn. 29 d. lakūnai laimingai pasiekė per 20 minučių Suomijos sostinę Helsinkį. Helsinky lakūnai viešojo trejetą dienų ir spalį mėn. 3 d. be sustojimo laimingai grįžo į Kauną. Kelionė iš Helsinkio į Kauną — 610 kilometrų truko 2 val. 15 minučių.

Mūsų lakūnai Rygoj, Talline ir Helsinky buvo priimti labai širdingai ir iškilmingai. Pulk. A. Gustaitis ten pademonstravo savo konstrukcijos lėktuvą ir uolabai sudomino aviacijos specialistus. Visi pripažįsta, kad „Ambo IV“ konstrukcija yra tobuliausia Pabaltijoje. Tai yra didelis Lietuvos aviacijos laimėjimas. (tęsytinis 2 pusl.)

LIETUVOJE „Lithuanikos“ katastrofos priežastis.

Rekordinis naujų mokyklų skaičius.

Nors ir sunkūs ekonominiai požiūriu laikai, tačiau Lietuvoje savivaldybės pagal išgales stengiasi palaipsniui šalinti tinkamų pradžios mokyklų namų stoiką dėl kurios kenčia ir patrai krašto švietimo darbas bei vaikų sveikata. Šie metai mokyklų statyboje yra rekordiniai. Iš viso bus pastatyta pradžios mokyklų 180 komplektų. Tokio skaičiaus mokyklų nebuvo pastatyta nė vienas metais.

Paskolos savivaldybėms.

Taupomosios valstybės kasos, vienas reikalų ministerijai tarpininkaujant, Ukmergės miesto savivaldybei davė 50.000 litų paskolos kanalizacijai vesti, Alytaus miesto savivaldybei — 30.000 lit. savivaldybės namams įrengti, Mažeikių m. savivaldybei — 50.000 litų pradžios mokyklai statyti, Akmenės valsčiaus savivaldybei — 3.000 lit. turgavietei išgrįsti, Šilavoto valsčiaus bei 3.000 lit. savivaldybės namams statyti. Be to, Kauno miesto savivaldybė ištau pomųjų kasų prašo 280.000 lit. paskolos Aleksoto pradžios mokyklai statyti.

Oro žvalgų išleistuvės.

Spalio 10 d. karo aviacijoje buvo oro žvalgų kursų išleistuvės. Kursuose buvo įvairių ginklo rūšių karininkų, kurie išėjo teoretinį kursą ir aviacijos dalyse atliko praktikos stažą. 14 val. aviacijos karininkų ramovėje oro žvalgams buvo įteikti diplomai.

Pašto pajamos ir išlaidos.

Šiais metais per pirmą pusmetį pašto valdyba iš viso turėjo 6.672.704,53 lit. pajamų. Perna per tą patį laiką turėjo 7.310.790 lit. pajamų. Tuo būdu šiemet iš pašto per pirmą pusmetį buvo 638.085,49 lit. mažiau pajamų. Išlaidų pašto valdyba per pirmą pusmetį turėjo 4.850.275,44 lit., pernai per tą patį laiką — 5.453.723,34 lit. Tuo būdu, šie metai 685.332,34 lit. išlaidų padaryta mažiau. Iš viso šiemet per pirmą pusmetį pašto valdyba turėjo 1.822.429,09 lit. pelno. Beveik tiek pat ir pernai per tą patį laiką turėjo pelno.

Pagalinau Lietuvos valdžios skirtą „Lithuanikos“ žuvimo priežastims tirti komisija paskelbė savo tyrinėjimų davinius ir iš jų davinį išvadą. Komisija sija rado, kad „Lithuanika“ buvo gerai paruošta skristi per Atlantą. Lėktuvas jau varotas, įgytas a. a. Dariaus ir Girėno lėšomis, buvo pagrindiniai pertaisytas. Jis gavo naujus sparnus, vairus, važiuoklę, beuzinai bakus, svarbiausia — naują motorą Wright firmos, 365 jėgų. Lėktuvas tušias svėrė 1210 ki logramų. Su lakūnais, benzino, paštu ir kitu visu kroviniu svėrė 3690 klgr. Lėktuvo didžiausias greitis 220, o vidutinis 180 kilometrų per valandą. Lėktuvas buvo visi reikalingi instrumentai jį valdyti, lėkti aklu skridimu naktį, rūku ir pan. Radio neturėjo, nes radio aparatas būtų labai apsunkinęs lėktuvą.

Pūkūs lakūnai Darius ir Girėnas didėlei kelionei per Atlantą buvo puikiai pasiruošę.

Lakūnai buvo numatę skristi Naujorkas — Niufaudlandas — Londonas — Amsterdamas — Svinemunde — Karaliaučius — Kaunas. Iš viso 7186 kilometrų taip išskrido, bet paskui pasuko tiesesniu ir trumpesniu keliu per Šiaurės Škotiją, Vokietijos jūrą, Kiel miesto linkme. „Lithuanica“, po išskridimo iš Naujorko liepos 15 d. 11 val. 25 min. (Europos laiku) pirmą kartą buvo pastebėta tikrai Vokietijoje, ant Štargardo miesto, liepos 16 d. 23 valandą (11 val. vakare), taigi jau skridusi 35 val. ir 35 minutes ir perskridusi 6403 kilometrus. Nelaimė įvyko liepos 17 d. 0 val. 36 min., apie 33 kilometrai nuo vokiečių darbo stovyklos Berliučeno, kurį „Lithuanica“ du kartus apskrido. Ties Kuldama kaimu lakūnai taip pat padarė aplink ratą, ir čia pat kalnelį, užkliudžiusi miško medžių viršūnes, gražioji oranžinė „Lithuanica“ nuleido galingsuosius sparnus, savo griu vesiuose palaidodama lietuvių tautos didvyrius Darius ir Girėną, pakėlusius visame pasaulyje Lietuvos ir lietuvių vardą.

„Lithuanikai“ benzino neturėjo. Ji jo turėjo 44 valandoms o iki katastrofos skrido tikrai apie 37 valandas. Motore techniškų trūkumų nebuvo. Tikrai buvo kiek užteršti benzino filtrai ir korbiuratorius; nuo to ga-

lėjo motoras veikti ne pilnais apsisu kinnais.

Soldino apylinkėse, kur įvyko katastrofa, naktį į liepos 17 d. audros nebuvo. Bet lakūnai, matydami Dancigo rajone audrą ir atsimindami motoro silpnėjantį veikimą, tur būti norėjo audros išvegti, pasuko pietų vakarų kryptimi. Berlyno linkui ir ieškojo vietos nusileisti lietingam, rūknotam ore ir tamsoj. Apsisukimas apie kaimą Kuldama, žemai lekiant „Lithuanikai“ buvo tragiškas.

Komisija daro išvadą, kad „Lithuanikos“ katastrofa įvyko dėl sunkių atmosferinių (oro) sąlygų, prie kurių prisidėjo motoro veikimo defektai. Komisija atmets nuomonę, kad lakūnai buvo pšausti, nes nė lakūnų kūnuose, nė lėktuvas ir jo dalyse jokio paėvimo žymi nerasta.

Tokia valdžios komisijos nuomonė Priešasčių tyrinėjimai ir tų tyrinėjimų daviniai atrodo gana migloti, neaiškūs. Todėl ir komisijos tvirtinimai, kad „Lithuanica“ žuvo dėl blogo oro, visuo menę labai neįtikina. Lietuvis visuomenė, ir po komisijos pranešimo, dar yra nemaža abejojančių dėl tikrosios „Lithuanikos“ žuvimo priežasties. „Lithuanikos“ tragedija tebėra puština tamsi bei paslaptinga. Visai aiškans žodžio dar niekas netarė ir galbūt niekad netars. A. a. Darius ir Girėnas, užmerkę Tėvynės pasilgusias akis ir Vokietijos Kuldama miškely paliovusios plakti jų kilmios širdys tą paslaptį nežino, bet jos jau į mus niekada neprabilis.

Tsb. —

Derybos dėl automatinių telefono stočių.

Dabartiniu laiku susisiekimo ministerijoje vedamos derybos su angliu firma „Telephone And General Trust Limited“ atstovais inž. Leyland ir Milton Price dėl automatinių telefono stočių statymo. Aptariamos sutarties techninės sąlygos ir kainų vienetai. Automatinės telefono stotims statyti angliu firma duoda kreditus, o darbai bus atliekami vietos jėgomis. Automat. tele-

fono stočių Kaune ir Klaipėdoje rūmų projektus dar inž. Vizbaras.

Mirė Kauno Notaras Ipolitas Barauskas.

Spalio 10 d. 18 30 min. dr. Gyljo privatinėje ligoninėje mirė išgamtis Kauno notaras Ipolitas Barauskas. Vėlionis mirė vidurių vėžiu. Jis Kauno notaru buvo paskirtas vos susikūrus nepriklausomai Lietuvai dar 1918 m. Dėl savo geros širdies ir aukšto dorovingumo velionis buvo visų ymylimas ir gerbiaamas.

Ipolitas Barauskas gimė 1861 met. spalio 30 d.

Nobelio komite o pakvietimas prof. Buinovičiui.

V. D. Universiteto medicinos fakulteto ord. prof. gavo iš Stokholmo, Nobelio komiteto pakvietimą statyti savo kandidatūrai gauti Nobelio premiją už darbus medicinos srityje.

Šiometinė Lietuvos statyba.

Statybos inspekcijos surinktomis už pirmą šį metų pusmetį žiniomis, Didžiojoje Lietuvoje šiemet naujų pastatų statoma: mūrinių — 402 (194 gyvenamieji ir 208 negyvenamieji) ir medinių — 2.090 (gyvenamieji 1.026 ir negyvenamųjų 1.064), iš viso 2.492. Remontuojama: mūrinių — 45 (40 gyvenamųjų ir 5 negyvenamieji) ir medinių — 694 (531 gyvenamieji ir 163 negyvenamieji), iš viso — 739. Pramonės įmonių naujai statoma 81 ir remontuojama 18. Mažas remontas ir smulki statyba — 428. Be leidimo statoma 37 ir remontuojama 33.

NAUJAS LIETUVOS AVIACIJOS LAI MĒJIMAS.

(tesynis iš I pusl.)

Pažymėtina, kad pulk. Gustaičio skridimas sutapo su Amerikos lakūno Lindbergh'o skridimu į Sovietų Rusiją. Tą pačią dieną, kai pulk. Gustaitis išskrido iš Tallino į Holsinkį, Lindbergh'as iš Maskvos atskrido į Talliną. Jeigu pulk. Gustaitis dar keletą valandų būtų pasilikęs Talline, tai jis būtų galėjęs pasimatyti su Lindbergh'u. Deja, pulk. Gustaitis į Holsinkį išskrido iš ryto, o Lindbergh'as į Talliną atskrido po pietų 3 val.

Tsb. —

Vtas D.

Gyvenkit šviesiai ir plačiai

(tąsa)

— Naujokas. — Purvelaitis kažin ko ieško po savo gerokai apdiržusią kuprinę.

— Tokius vadina geltonspniais, bet ir mes jų tokie buvom. Duobrys, paspaudęs siūlą, užglosto delnu. — Atsimenu, buvau aš naujokas. Pačioje pradžioje patekau į austrų frontą. Kar patai, žinot, tokie sau kaimėliai, o aš iš lygumų. Kėdainių berniškštis.

— Pratrėnė kartį kuprinę. — Purvelaitis išverčia kišenę, ieškodamas tabako.

— O vis dėlto apsipratu. Diena iš dienos tas pats. Šėviai, blogas valgis. Užsitrankiau, kaip alaus vežiotjo arklys. Stačiai tapau apkasos ir šautuvo žmogus. Tada taip ir reikėjo.

Purvelaitis suskaito šovinius, dailiai sudeda į krepšį:

— Mažoka o šjanakt gali būti karšta. Dvi varni dar prieš pietus nuilėkė per galvas, ne be reikalo. Jei taip šovinių neatvežtu.

Ir Pranas suskaito šovinius, labai rūpestingai apvarto granatą.

— Aš dar tris turin, — Duobrys, žiūrėdamas į Prano granatą, giriasi.

— Nudžiovė kur nors? — Purvelaitis arti pavydo.

Visi trys apžiūrė šautuvus, batus. Kulkosvaidis tarta. Tamsi rudens

naktis užgulė laukus. Retkarbiais rakėta pianna tamsą, kažin kur toli gurguolė dunda.

— Jau bus vakarieniė. — Duobrys primena. Purvelaitis paima katilukus, išleina parnešti. Pranas suranda popieriaus, pieštuką, atsigules ant pilvo ren giasi rašyti.

— Dar nė vieno laiško nepasiuntėi? — Duobrys klausia.

— Ne. Neturėjau laiko.

Tikrai nebuvo laiko, tik atvykusį Praną pusdienį aplamdė, parodė kaip mesti granatą, kaip iš kulkosvaidžio treskinti ir — į frontą. Lenkai pasirašę sutartį pradėjo taip smarkiai pulti, jog tik trauktis teliko.

Per daug pasitikėję lietuviai, nelaukdami tokios klastos, neteko ir Vilniaus. Į patį karštį pateko ir Pranas. Nuo pusdienio lenkai aptilo. Atsikėpė. Sumanė Pranas tėvaus laišką parašyti.

— Aš tėvu nebeturiu, — Duobrys, patylomis pasakė. Patylėjęs kaip išpažintį tęsia:

— Man rodos, už mano pečių ir kur tik pažvelgiu, visoje mūsų šalyje matau tėvus, brolius, seseris. Jie visi, ir aš, ir tu, einam laimėti ar mirti. Štai todėl taip patarau batus su virve surišę brenam per laukus ir balas. Neturiu laiko ir laiško parašyti. Manai ne? — Duobrys įsmeigia į Pra-

na akis.

Pranas padeda laišką ant kelio, atsėdėjęs prie sienos galvoja. „Ir aš taip manau“, tyliai atsako. Sugraudė patranka. — Man truputį nesuprantama. Kai aš namuose būdamas girdėda vau patrankų griaudimą, man rodėsi lavonai ir mirštantieji, gaila buvo ir, atvirai pasakysiu, bijojau fronto. O dabar rodos aš ne fronte, bet kažin kokioje save užmiršusių grupėje keliauju. — Gerai pasakyta, save užmiršusių. Tie, kurie vežu paskutinį duonos kepalą ir eina savanoriu mirti ar laimėti, turėjo save užmiršti, — Duobrys išklejo.

— Tai yra, nukoja savę kitų laimėi.

— Tegu ir taip.

Purvelaitis mesti katilukai atsėdūrė apkasos kampe. Išjęs išplėtė rankas.

Abu pažvelgė. Nuo ryto jokios srubos nevalgė, per pietus baigė duoną ir Duobrio kišenėje buvusius suplėkusius žirnius.

— Viršvėvis ratai sulūžę, negalėjo mūsų pasiekti. Du ūkininkai atvežė duonos ir lašinių, bet kas visai kuopai. Davė — nečmiau. Žinau, trečias būrys jau antrą dieną stumia be duonos plutelės. Lenkai tilla išsprogino, negalėjo gurguolė pervaziuoti.

— Dabar turiu eiti prie upelio sargybos, — Pranas pažiūrė į laikroinį. Luosadžio dvejuk's laikas baigiasi.

— Aš eisiu, Purvelaitis siūlosi.

— Rodos, mano eilė, — Duobrys primena.

— Tai kaip čia, ar ne mano, vyrų — Pranas spriasi.

— Na, nesiginėkit, — jėgo į apkasą antro būrio skyrininkas, — duosiu duonos: Ištraukė iš užankio pusę kareiviško kepaluko.

— Kur gava? — Purvelaitis klausia.

— Jei duodų, šk. Kodėl aš ne klausiu, koks velnias jums tokį gerą apkasą paliko. — Didžiojo karo apkasas. — Dairosi skyrininkas. — Daugiau neturėjau. Sudiel! — Skyrininkas pažvelgė į visus tris, jis negali žiūrėti, kaip jie pasidalins tų gabalą duonos.

— Jie ir alkani, bet... — Duobrys paima duoną, paustos, mažą gabaluką nusilažia. Duoda Pranui, o Pranas pavartęs duodą Purvelaičiui.

— Laužk, Prana!

— Aš beveik nenorin. Jis pasiima šautuvą, rengiasi eiti į sargybą.

— Tu eini, daugiau atsilaužk, — Purvelaitis duoda jam duoną.

— Visi ten eisim, — mažą kąsnelį nulaužęs išleina. Purvelaitis, atsiėkandęs plutos, padeda apkasos išpiovoje, sakdamas:

— Gal ryt dar neatveš, bus su kava...

Pranas priėjo pakęsti sargybiniu... — Dar visas pusvalandis man stovėti, patylomis sako Luosaitis, trindamas rankas.

— Eik, mat sušalai, aš geriau apsilvilkęs, — Pranas rodo storas pirštines iš lėto Luosaitis dingsta nakties tyloje tamsoje. (b. d.)

Šiemet didesnis popiermedžių tran- zitas.

Rugpjūčio mėnesį iš SSSR į Vo- kietiją Lietuvos geležinkeliais ir van- dens keliais iš viso pervežta 5.404.000 tonų popiermedžių. Tačiau per pirmuo- sios aštuonis mėnesius tranzitų pervež- ta 64.671.600 tonų popiermedžių. Tame skaičiuje vandens keliais pervežta 60.517.700 tonų. Pirmą per pirmas aš- tūnias mėnesius buvo pervežta tik 43.734.000 tonų. Be to, iš SSSR į kitus kraštus pervežta šiemet ligi rugsėjo 1 d. 170.832.90 tonų rąstų ir iš SSSR į Vo- kietiją pervežta 604.400 tonų leutų. Iš Latvijos ir SSSR į Vokietiją dar per- vežta 15.093 700 tonų kitos miško ma- džigos.

Kaunui ligoninę nori statyti Pran- cūzai.

Spalio 4 d. Kauno miesto burmis- trą aplankė prancūzų firmos „Mabel“ atstovai, kurie pareiškė, jog jų firma domisi Kauno miesto statyba ir no- rinti dalyvauti Kauno miesto ligoninei statyti varžytynėse. Firmos atstovai taip pat domėjosi ir ruošiamomis atei- nančiais metais statyti trimis naujomis miesto mokyklomis.

Kauniškas steigėjas tarptautinio mikrofonijos instituto.

Paryžiuje įsteigtas tarptautinis ins- titutas mikrofoniniam darbui tirti (Ins- titut International de Recherches Microphoniques). Institutas apima visas tris sritis, kuriose mikrofonas yra tai komas: radio, tonfilma ir gramofonų plokštelių gamyba. Instituto tikslas plėsti ir tobulinti mikrofoninį darbą, tiek meniška, tiek techniška. Šio ins- tituto steigimas seniai buvo laukiama. Instituto priešakyje stovi kauniškis dr. M. Feinbergas, kuris yra žinomas vaka- rų Europoje savo radio paskaitomis ir teoretiniais darbais mikrofonijos sri- tyje. Instituto sekretoriatas Paryžiuje, neseniai atidarytuose Radio Namuose (29, Avenue Mac Mahon).

Grazi dovana iš Tokio.

Kauno miesto burmistras inž. A.

Graurogkas gavo didelį ir gražų leidinį iš Tokio miesto burmistro T. Ušičuka, išleista paminėti 1923 metais Tokio miestą ištikusiai žemės drėbėjimo ka- tastrofai ir parodyti, kiek miestas po- nelaimės atsitatė. Lydimajame laiške Tokio miesto burmistras pažymi, jog šia knyga siunčia norėdamas pareikšti dėkingumą už simpatijos jausmus, ku- riuos Lietuva buvo parodysi Japonijai 1923 metais. Tokio katastrofos metu. Leidinys, kiek tenka patirti, yra pa- siūstas ir kitiems pasaulio sostinių ir autonoriųjų kraštų didesniems miestams. Leidinys, atitekęs Kauno miesto bur- mistrui, buvo adresuotas Lietuvos sos- tinės burmistrui Vilniuje ir Vilniun- buvo pasiūstas. Adresas buvo pertai- sytas tik Rygoje japonų atstovybės.

Biednuomenė bus įsteigta apie 500 sodybų.

Kauno miesto biednuomenė aprū- pinti tinkamesniais butais miesto savi- valdybė mano įsteigti apie 500 sodybų. Sodybos bus steigiamos prie Ukmergės plento, už geležinių vartų, iš žemės ūkio ministerijos gautame žemės skly- pe. Gautasis sklypas buvo drėgnas, ta- čiau dabar jau baigiamas sausinti. Ten vieni sodybai, kartu su gatve, aikštė- mis ir viešomis įstaigomis, yra išplanu- ta apie 2.000 kv. metrų ploto.

Lėšos žemės ūkio kultūrai.

Įvairiomis žemės ūkio kultūros iš-

laidoms šiais metais valstybės biudžete yra paskirta iš viso 7.923.287 lt. Žemės ūkio Rūmų subsidijavimui paskirta 5.183.000 litų, Žemės ūkio akademijai išlaikyti (Dotnuvo) 912.165 lt. ir aukš- tesnėms žemės ūkio mokykloms 1.209.191 litais.

Voldemaras siūlo Sovietams išleisti jo knygą.

Teko patirti, kad prof. Voldemar- ras kreipėsi į Sovietų pasiuntinį Kaune, siūlydamas išleisti Maskvoj rūšų kalba jo naują, pagarsėjusią paskutiniu laiku knygą.

Atsakymas į šį pasiūlymą gautas neigiamas.

Apdės importą eksporto naudai.

Atitinkamos įstaigos pradėjo ruoš- ti įstatymo projektą apie priemones eksportui pakelti. Projekto reikšmin- gas tuo, kad nustato reikalingumą ap- dėti visą importą 1% mokesnio, kuris bus skiriamas Lietuvos eksporto pro- pagandos reikalams užsieny.

Atšauktas Sovietų karo attachė.

Sovietų karo attachė Lietuvoj Simionovas atšauktas. Jo vietoj skiria- mas nau as karo atstovas, kuris lig šiol tokias pareigas ėjo Paryžiuje.

Nepamatotos pretenzijos.

Valstybės Tarybos teisiškai ko- misija neigiamai išsprendė estų bendro- vės pretenzijas į suaurį geležinkelį Panevėžys – Saldutiškis. Kaip žinoma, estų bendrovė laiko save paveldėtoja visų turty prieškarinės bendrovės, kuri valdė kalbamą geležinkelį.

AR JAU ATNAUJINAI PRE- NUMERATA?.. SKUBINK, KITU- BUDU NUSTOSI DAUG NAUJIE- NU IR ĮVAIRENYBIU!

Lietuviškosios enciklopedijos leidimo reikalai.

Atgimus nepriklausomai Lietuvos valstybei ir beugdant savąją lietuviš- ką kultūrą, iškilo reikalas sukurti ir savo enciklopediją. Šio sunkaus darbo ėmėsi kooperatinė sąjunga „Spau- dos Fondas“. 1932 metais buvo sudaryta enciklopedijai leisti komisija, į kurią įėjo visa eilė žymių Lietuvos universiteto profesorų, ir tų pačių me- tų pabaigoj darbas buvo pradėtas. Prie enciklopedijos leidimo dirba apie 30 įvairių sričių mokslininkų — profes- rių ir daugiau kaip 200 bendradarbių. Enciklopedija leidžiama sasiuvi- niais 72 puslapių kiekviena. 12 sąs- luvinčių sudaro vieną tomą. Iki šiol jau išėjo pirmas tomas ir išpūstas an- trojo tomo leidimas. Pirmas tomas ir dalis antrojo apima raidė A, kuria pra- siveda daug lietuviškų žodžių. Kitos raidės tiek daug vietos neužims ir enci- klopedijos leidimas, tikimasi, eis spar- čiau. Antrojo tomo jau išėjo 5 sąsli- viniai ir raidė A jau užbaigta. Iš viso enciklopedijos išeis 10 to- mų, apie 840 puslapių kiek- vien as. Manoma, kad visa enciklo- pedija bus išleista per 6 — 7 metus. Susidomėjimas Lietuviškąja Enci- klopedija yra gana didelis. Jau yra

apie 8000 prenumera- torių. Tikimasi, kad tas skaičius žymiai padidės, nes enciklopedijos kai- na ir išsimokėjimo sąlygos labai pato- gios. Nemaža užsakymų „Lietuviškąja Enciklopedijai“ gauta ir iš užjurių kraš- tuose gyvenančių lietuvių inteligentų. Enciklopedijos kaina, atsižvelgiant į spausdinimo sąlygas ir prenumerato- rių, nėra aukšta. Pirmas enciklopedi- jos tomas, spausdintas ant gero popie- rio kaštuoja Lietuvoje 54 lt., ant pap- rastasio popierio Lietuvoje — 44 lt. ir užsienio — 70 lt. Antras tomas kaš- tuos kelias litas pigiau. Tokiu būdu visa enciklopedija (10 tomų) kaštuos apie 500 litų, užsien- y — 700 litų. Viršeliai paskiriami enciklopedijos tomams du- dami trijų rūšių: drobiniai — po 4 lt., pusordiniai — 8 lt. ir ordiniai — 15 litų. Manoma, kad iš viso enciklopedi- jos bus išplatinta ne mažiau 10.000 egzempliorių. „Lietuviškoji Enciklopedija“ bus milžiniškas įnašas lietuvių tautos kultū- rai. Tsb. —

Gražioji Andaluzietė.

Ispanų rašytojo Ugotago apysaka.

„Esu andaluzietė ir vadinuosi Kon- chita“, pasakė ji ir gražiai nusisypsojo. O paskiau visai tyliai pridūrė: „Tenai prie lango sėdi mano vyras“. Žvilgt- rėjau nurodyta kryptimi: tenai patogiai sėdėjo senas nutukęs ponas ir skaitė žurnalą. Mes buvome „Tuluza — Marselis — Genua“ eksprese. Aš atsisėdau trau- kinin Karkasono stoty ir užėjau šitą kupe, nes ten buvo mažiausia keleivių. Tenai buvo Konchita, jos vyras, aš ir dar vienas visai neįdomus ponas. Konchita man patiko iš pirmo žvil- gsnio: iš jos išbalusio, pailgo veido spin- dėjo dvi didelės, juodos, melancholiškos akys, ašurinys šydas dengė jos tankius gražius, rusvus plaukus. Ji laikė savo galvą ant mažos, rožinės išsiuvinėtos pagalvėlės. „Atsiprauk, gerbiama!“ — tariau jau atsisėdamas prieais. Ki- tose kupe labai daug žmonių. Nepa- žįstamoji maloniai linktelėjo galva, bet nieko nepasakė. Padėjęs savo dėmėda- ną į vietą, patogiai atsisėdau, norėda- mas ką nors paskaityti ir užmigti. Bet dar kartą pažvelgiau į poną, ir paste- bėjau, kad jis taip pat atidžiai žiūrį į mane. Tas faktas išblaskė man miegą. Kas kart vis so didesniu susidomėjimu žiūrėjau į nepažįstamą: ji buvė švelni ir graži, josios gelėmis išmarginti ze- firiniai rūbai teikė ją nepaprastos gra- cijos. Nežinau kodėl, many kilo nesu- valdomas noras pabučiuoti tą išblįkusią melancholišką būtybę. Konchita buvo stebėtinai graži. — Ar tamsta važiuoji pajūriu? — paklausiau.

— Važiuoju į Santą Margaritą, — tyliai ji atsakė. — Bet prašau tyliau kalbėti... ma- no vyras... — Jis yra įsigilinęs į laikraščio skaitymą. — Pastebėjau tyliai. Visai Konchita davė man ženklą, kad tylė- čiau. — Mes susipykome. Labai abejo- ju, ar mes kalbėsime, kol atvyksime į Santą Margaritą. — Susipykimas? Labai geras žen-klas. Žmonės kurie vienas antrą myli, labai dažnai mėgsta bartis. — O ne, aš jo nemyliu, — sušib- ždėjo ji liūdnai. Toks atviras ir nuostabus josios prisipažinimas mane labai nustebino. Dar kartą pažiūrėjau į sėdintį prie lan- go poną. Su cirkuro storoose pirštuose, perkeipęs nerangų veidą, jis vis dar- teskaitė laikraštį. Taip, dabar aš su- pratau, kad toksai nutukęs briedis nie- ku būdu negali suprasti tokios žvelnios būtybės, kaip Konchita. Jo veido bruo- žas spindėjo tyrano brutaliskumas. Kas žino, gal būti jis jį netgi muša. * — Valgomasis vagonas, antroji se- rijai! — pranešė kelneris iš koridoriaus. Kelioms minutėms praslinkus Kon- chitos vyras svyruojančiais žingsniais apėjo kupe. Antrasis nepažįstamas ponas taip pat išėjo. Konchita ir aš likome vieni. Ko aš tikėjaisi? Nieko. Gražiosios andaluzietės žavintis žvilgsnis ir vlenuma dar labiau mane svagino. — Ar tamstos vyras nuėjo užkas- ti? — Paklausiau, kad iš naujo užnėgs

ti kalbą. — Taip. — O tamstos jis nepasidėmė kartu? Tur būti, todėl, kad susipykote? — Ne. Bet jis žino, kad kelionės metu aš nevalgau. — Vistik reikėtų parodyti bent kiek švelnumo... — Ponas, prašau... Pasigailėkite. Jos balsas užkrūno nuo ašarų ir ji rankomis uždengė savo ašarotą veidą. — Vadinasi, tamsta esi nelaimin- ga? — Labai, labai nelaiminga. Bet tamsta, būdamas toks jaunas, to negalė- ai suprasti. Konchita paėmusi mane už rankos paklausė: „Ar tamsta nori žinoti?“ — Taip, — atsakiau aš, būdamas visiškai apsvaigęs nuo jos žvilgsnio, jo- sios rankos prisiliūtėjimo ir švelnios jos balso simfonijos. Tai buvo viena tų istorijų, kurios taip dažnai pasitaiko mūsų kasdieni- ne gyvenime: pinigai susijungė su pin- gais, o Konchita buvo to susijungimo auka. Mylėdama jauną talentingą dai- lininką, ji turėjo susituokti su tuo sen- tanėiu fabrikančiu. „Jis buvo toks jaunas“, — tarė ji drebančiu balsu. — ...toks jaunas kaip tamsta... Dabar aš žinu gyvendama su žmogumi, kuris visai nesugeba suprasti mano sielos!“ Jos žodžiai, jos skausmą reiškin- tios balso tonas, jos ašarotas žvilgsnis, — tas viskas mane taip sujaudino, kad jau nebegeležiau susivaldyti. Giliaus užnio- jautos jausmo pagautas, prisartiniau prie jos, glamonėjau josios plaukus ir sakiau raminančius žodžius. — Vargšė Konchita! O jei aš bū- čiau tas, kurs tamstą mylėtų? — Ne... To nereikia.

Tačiau ji nevengė mano glamonė- jimų, ir aš buvau laimingiausias žmo- gus pasauly. Iš lėto mūsų galvos susi- artino, mūsų žvilgsniai susitiko ir ma- šų lūpos susiliejo karštam, ilgame pa- bučiavime. — „Mano Dieve, jei kas nors jeiš! — Nebijok, Konchita... Mes girdė- sime. — Ne, ne... paleiskite dabar mane... Ach, tiek daug pabučiavimų, tiek daug pabučiavimų. Ji paskutinį kartą priglaudė mane prie savęs, dar kartą karštai pabučiavo ir tarė: — Dabar turiu pataisyti plaukus... Jis tuojau sugrįž. Paėmusi mažą ridikiulį, ji išėjo koridorium. Kokta ji buvo graži! Mano širdis drėbėjo iš džiaugsmo ir kalė gra- žius ateities planus: Konchita bus mano aš ją pagrobsiu nuo to baisaus žmogaus. Po kokių 10 minučių sugrįžo jos vyras. Praslinko dar kelios minutės. „O, to moterys!“, — pagalvoju aš. — „stovėdamas prieš veidrodį jos visą už- simiršta“. Trankinys sustojo kažkokioj stoty. — Kur mes esame? — paklausiau Konchitos vyrą. — Frejuje. Tasa! nesimpatiškas žmogus nusi- ėmęs nuo lentynos du ar tris dėmėda- nus, pastatė juos ant grindų ir tylėda- mas laukė. (Mano Dieve, ar Konchita dar neužbaigė savo tualeto?). Sekančioj Kanų stoty jis ramia atidarė duris ir ruošėsi išeiti. Tas mane nustebino. O Konchit- Ar jis ja paliks vieną. „Ponas!“ — si- ūkau aš. „Tamstos žmona... Tamsto- žmona dar neužbaigė savo tualeto. — Kas? Mano žmona? Tamst- juokiesi. (tešinsy 4 pusl.)

Kun. B. Sugintas apie Brazilijos lietuvius.

Neseniai man netyčia pateko Lietuvoje einančio laikraščio „Šaltinis“ 39 ir 40 numeris, kuriame buvo įdėta buv. S. Paulo lietuvių klebono kun. Suginto, Marijampolėje skaitytos paskaitos apie Braziliją straipsniai. Straipsnyje pavadintas „Baisioji ir Gražioji Brazilija; — kaip joje gyvena lietuviai“. Nors mi nėtam straipsnyje paduotos tik suglaustos kun. Suginto mintys apie Braziliją, tačiau iš jų jau šį tą galima spręsti.

Perskaičius straipsnį gaunasi įs pūdy, kad panašią paskaitą galėjo skaityti žmogus, visai nepažįtas Brazi lijos lietuvių gyvenimu, o ne kun. Sugin tas, kuris Brazilijoje gyveno, rodos, virš dvejų metų. Visas lietuvių gyve nimas Brazilijoje vaizduojamas labai tamsia spalva, prasielenkiant su tikreny be, ir kairiuose vietose reikiškos net įaidžiančios lietuvių mintys. Pavidžiui, kun. Sugintas vaizduodamas Brazi lijos lietuvius, ypatingai Mokos rajoną, dideliais paleistuviais ir ištvirkeliais pažymi, kad „trys šimtai lietuvių profesionališkai ištvirkauja“. Ar be reikia didesnės nesamontės? Iš kur, pa galiau, kun. Sugintas ėmė davinius apie S. Paulo lietuvių ištvirkamumą? Kas galėjo jį apie tai informuoti?

Prieš nekuri laiką vieno didelio S. Paulo dienraščio bendradarbis, no rėdams plačiau pažinti šio dielmiesčio užkulisinį gyvenimą, aplankė visus São Paulo viešuosius namus ir suregistravo juose esančias prostitutes, paskirsty dams tautybėmis. Iš kelių tukstančių svetimšalių prostitučių lietuvių rasta 83. Kadangi tautybė buvo užrašoma iš jų dokumentų, tai dar negalima tvirtinti, kad visos 83 iš užregistruotų bu vo lietuvaits. Galima spėti, kad dides nę jų pusė buvo iš Lietuvos žydės. Kaip pavidžiui iš Lenkijos minėtas bendra darbis rado apie 700 prostitučių, knrių tarpe dauguma iš Lenkijos žydės. Tuo tarpu kun. B. Sugintas tvirtina, kad trys šimtai lietuvių virėiais šią pro fėsią. Iš kur kun. Sugintas turi tuos davinius, visai nesupratama.

Straipsnyje yra ir daugiau nesą moningų dalyjų apie bedarbes, mokyk las, organizacijas ir t. t., kurie nevisi atatinaka tikrenybei, bet jų čia neminė siu. Vien tik tenka pažymėti, kad pa našios žinios netik užgauna Brazilijos lietuvių visuomenę, bet kartu klaidina ir Lietuvos visuomenę. Jei Kun. Su

Kaip reikia knygas skai tyti.

Joks tamsuolis nebedrįs dabar gin dyti, kad knyga yra mūsų artimiausias bet geriausias draugas ir kantriasias mokytojas. Ji lygiai eina su turtingiau siu ponu į jo rūmus, kaip ir su pavar gėlu į jo lašną, ir mokoma dalyką mums desto, kol turime kantrybės jo klausyti ir išmokti.

Knyga kantri ir klusni. Dėja, ro dos, dauguma jos skaitytojų ne visai tinkamai įvertina tas knygos savybes, ir kai ką panaudoja piktui. Pažiūrėjęs į daugumą mūsų bibliotekų skaitytojų, pastebėjau štai ką: — Dauguma skaity tojų prašo «gražios knygos», kur daug meiliškų nuotykių, didėle ir sveikus ner vos stipriai erzinančių intriga ir šiaip jau daug visokių «smalsybių». Visai retas skaitytojas moksliskų kelionių aprašy namas, istorijai (be istoriško romano), gamtos mokslams. Specialios mokslo kny ga, jei netyčia, sakysim, gražiu viršeliu apgavaisi skaitytojų ir patenka į jo ran kas, tai veikia vėl grįžta į biblioteką, neapsiriškiu pasakydamas, nepalies ta: Iš to spėju, kad dauguma mūsų skaito tojų yra ja us m ū j, o ne proto žno uės. Jie plečia savo jausmų akiratį, aplesdami proto švietimą bei lavinimą, o ir jausmingumą didina ne su atida, paviršutiniškai ir be kritikos. Ir todėl ko aš taip spėju? Ogi dėl to, kad dau gelis skaitytojų nę neatmena, kokią kny gą yra skaitęs ir kokią jė. Rinkdamas kny gą iš bibliotekos retai teatmena iš knygos antraštės ir autoriaus varlo, kad tą knygą jau yra skaitęs, tik pa vartęs puslapius ir sutikęs jau žinoma

epizodą ar nuotyki, atsimena jau tai skaitęs. Žinomas mokslo populiarizato ris Rubakinas tokius skaitytojus lygi na su strausu, kuris tyramoj radęs rak tų pluoštą rijo jį net lygi septynių su kių, bet, aišku, jog jo strausiškas pil vas nepajėgė tų raktų pluošto nė kiek suvirškinti. Prarijo, bet viduriai vėl taip pat sveikus raktus išmetė lauk.

Skaitytojui reikėtų būti išmintin gesiam už tą strausą. Knygą reikia skaityti su atida ir bent tiek paimti iš jos, kiek bitė paima medaus aplan kiusi žiedą. Nuoseklus skaitytojas, ku ris ieško naudos iš knygų skaitymo, turėtų įsitaisyti sąsiuvinėli ir jamė žymėti: knygos autoriu, antraštę ir trum pai, bent per 2 ar 3 puslapius jos turinį, ne savo pastabomis. Skaitytojui ret karčiais būtų naudinga tą savo užrašų sąsiuvinėli laiku nuo laiko su atida perskaityti. Iš to būtų dvejopa nauda: atsiminti seniau perskaitytas knygas ir pratintus kritiškai jas vertinti bei nagrinėti.

Šia proga norėčiau mūsų jaunimą ir senesnius skaitytojus paskinti dau giau imtis moksliskų knygų, kaip istori jos, geografijos, gamtos mokslų ir ki ta. Tokios literatūros jau pradeda vis daugiau atsiraati mūsų bibliotekose, o labai verta būtų ir senosioms dulkes nubraukti. Nepamiršdami ir jausmų pa sullo, vis tik pagalios imtinės daugiau lavinti savo protą gilesniu mokslo pa žinimu.

J. Krapienis.

Nuo Redakcijos.

Šiuo pranešame, kad „Lietuvis Bra zilijoj“ Redakcija ir Administracija at dara kasdien nuo 12 iki 3 val. p. p. ir vakare nuo 7 iki 9 val. nakt, išskirus sekmdienius. Sekmdieniais nue 1½ val. p. p. iki 4 val. vakaro.

Prinename visiems gerb. mūsų skaitytojams, kurie dar nėra atsilyginę už prenumeratą, pasiskubinti atsiskaity ti, nes kitaip būsiame priversti laikraš čio siuntinėjimą sustabdyti.

Dar karta pranešame visiems provin cijos lietuviams, kad esamų Redak cijos pašto dėžutėje laiskų, savo lėšomis nepersiuatinėjame. Laiškus persiunčia me tik gavę pašto ženklus persiuntimui

«Lietuvis Brazilijoj» Redakcija ir Administracija.

(tesinys iš 3 pusl.)

GRAŽIOJI ANDALUZIJETĖ.

— Bet toji ponja, kuri neseniai čia buvo?

— Ne. Jei neklystu, esi viengun gis. O tąja ponija aš mačiau išlipant.

— Bet nei! Tas yra nejuonoma. Mūsų pasikalbėjimas nutrūko, nes traukinys pralėjo važiuoti. Nubėgau koridoriu, ieškojau, laukiau. Bet vel tui. Tada antrasis keleivis man pasakė: „Taip, taip. Ji nulipo. Tulone. Aš pats mačiau“.

Aš nustobęs paklausiau: „Tulone? Be багаžo?”

Vien tik su ridikiu rando? Pats nežinau kokiū būdu prisilio tės savo krūtinės pastebėjau, kad nėra mano pinigėlis. Čiuptelėjęs kaklaraistį įsitikinau, kad mano briliantinė sagutė taip pat dingo. Lyg perkūno trenktas sustingau vietoje.

Ilgokai užtruko, kol pagaliau su pratau, kad Konchita buvo vagilė. Ma no prisiminimui jį išsinešė 10 tūkstan čių frankų ir brangią sagutę. Už tai ji man paliko rožėmis išsiuvinėtą pogal vėlę ir plaukų sagtį...

Iš «N. Ž.»

gintas nenorėjo ar nemokėjo teisingai painformuoti Lietuvos visuomenės apie Brazilijos lietuvius, tai su tokiomis paskaitomis vertėjo visai nesirydyti, nes tai nei jam nei Lietuvos visuome nei jokios naudos neatnešė. Jo, kaipo dvasininko, pareiga buvo teisingai ir vaizdžiai nuvesti Brazilijos lietuvius, o ne vaizduoti juos tik ištvirkeliais, pa leistuviais ir panašiai.

Paieškojimas

Lietuvos Respublikos Konsulatas São Paulo, rua Aureliano Coutinho, 10 kvėičia:

1. Motiejus Tatarūnas, gyv. São Caetano.

užėiti į konsulatą arba nurodyti tikrą savo adresą.

Liet. Konsulatas.

SPAUDA MŪSU GALYBĖ.

A. MAJUS.

(tąsa 52)

Bromo, m. bromio. Bronchial, adj. bronkinis, gerklės šakų (plaučiuose). Bronchocole, m. pagurklė, pakak lė. Bronco, adj. šiurkštus, netašytas; žiopiškas, vėpiškas; kvailas. Bronze, m. bronzas; ketus, špizas. Bronzeer, v. bronzuoti, bronzas ap dėti. Bronzeo, adj. bronzinis; ketaus, špi zo. Broque, m. kalvės dumtuvė. Broquear, v. grėžti; sukti. Broquel, m. mažas skydas. Broqueleira, f. dvėslėnos vabz dys. Broqueleiro, m. skydnesys, sky dų dirbėjas. Broquento, adj. trupus (apie me talus). Brotamento, m. dygimas; sprogi mas (augalu). Brotar, v. dygti; sprogti; trykėti (vanduo); pastrodyti, išlysti. Brotoeja, f. toks odos išbėrimas. Bruços, adv. de —, kniubščiom, vei du į žemę; nadar de —, plaukti gu lom ant piivo (kniubščiom). Ruega, f. lietutis, lengvas lietus. Rulote, m. branderis (laivininkys tėj). Ruma, f. migla; rūkas; dargana. Ruma, adj. miglos; darganos. Rumoso, adj. miglotas; darganotas. Runduzio, adj. liūdnas; atgrisęs;

melancholiškas. Brunhete, adj. tamsus, brunetas. Brunidoira, f. prosuotoja, glūdyto ja, polyruotoja. Brunido, m. politura; poliravimas. Brunidura, f. brunido. Brunir, v. prosuoti, glūdyti; poliruoti; fig. dažytis, teptis. Bruno, adj. tamsus; apsiniaukęs; ne laimingas. Brusco, adj. staigus, ūmas; audrin gas. Bruta, adj. gyvuliškas; gaivališkas; brutališkas; ūmas. Brutalidade, f. gyvuliškumas; gai vališkumas; šiurkštumas; staigumas; brutališkumas. Brutalisar, v. įžeisti; žeminti; žmeižti. Bruto, adj. žalias, neapdirbtas; neva lytas; žiaurus, šiurkštus; rūstus; pai kas; laukinis; materia bruta, neapdirb ta medžiaga; forca bruta, prievarta, su jėga; s. m. grabijonas, šiurkštuo lis. Bruxa (x š), f. ragana, burtininkė; žiburinis, kinajanti šviesa, nelaboji. Bruxaria, f. burtai; kerai. Bruxear, v. burti, kerėti. Bruxo, m. raganius, burtininkas; ne labasis. Bubão, votis; sutipimas; skaudulys; bubnas. Bucha, f. kamėtis; kaštis; atirar a —, prartyti; levar uma — įsivelti bė don. Bucho, m. pilvas; gurkiys (paukšėio); tirar do —, išgauti paslaptį.

Buco, m. ištvėrnė; pajėgumas. Buço, m. pienburnis; vaikėzas. Bucólico, adj. naiviškas, paprastas, vaikiškas. Bufo, f. perdimas; perdalius. Bufalo, m. Stumbras; buivolos. Bufalo, m. — ūna, f. pagirūnas (ė); juokdarys. Bufar, v. prunkėti; šniokėti; pursloti; fig. būti blogai nusiteikus. Bufara, buivolė, stumbrė. Bufarinha, f. prekų būda ar krep šys (keliaujančio pirklio); fig. mažo žis, mienkniekis. Bufarinheiro, m. keliaujas pirk lys; „bagamazninkas“, «karabeloin kas». Bufete, m. bufetas. Bufido, m. prunkėtimas, šniokėtimas (gyvulių). Bufo, adj. komiškas, juokdariškas; s. ra. pelėda; rupžė, piktvarlė; sykėtro lis; pagirūnas; melagis. Bufona, f. bafo. Bufonaria, m. šposas; juokas; štu ka. Bugalho, m. ražančiaus poterukas; gilė. Bugia, f. žvakidė; žvakė; bezdžionė patelė. Bugingangas, f. pl. bezdžionės štukos; smulkios prekės; maznožiai. Bugio, m. bezdžionė patinas. Bujaó, m. smaigtelis; kaštis; kamėtis Bulbiforme, adj. svoguno išvaiz dos; šakniavaisinis. Bulbo, m. šakniavaisis; svogūnas. Bulboso, adj. bulbiforme.

Bulcão, m. audros debesis; dūmų de besis. Bule, m. arbatininkas arbatos indas. Bulha, f. riksmas; triukšmas; barmis. Bulhar, v. vaidytis, kelti barmį. Bulhento, adj. vaidingas; barmingas Bulcicio, m. riksmas; triukšmas; sprūs tis; maišotis; užimas; vaidas. Bulicoso, adj. neramus; vaidingas. Bulir, v. paliesti; pajudinti; sukrėsti; — se, judintis. Bulla, f. popiežiaus raštas, bula. Bumba! interj. pokšt! bunt! Buque, m. laivas (nedidelio tipo). Buraciar, v. grėžti; daryti skylę; kasti urvą. Buraco, m. skylė; urvas; — da fe chadura, rakto skylė. Burel, m. storas mišas. Burgo, m. priemiestis; pilis. Burgomestre, m. burmistras. Burgavio, m. burgrafas (toks di didiko titulas). Burguóz, m. pilietis; miesdionis. Buril, v. kaltas (akmeniai kalti); rež tuvas, kylys, fig. aštrus stilius. Burilar, v. kalti akmenį, raizyti, režti, graviruoti. Burla, f. apgavdinėjimas, apgavystė, juokai, tyčiojimas. Burlador, v. apgavikas, juokdarys, tyčiotojas, prakira. Burlar, v. apgauti, apsekti, apmauti pasiepti, tyčiotis. Burlesco, adj. komiškas, juokdariš kas.

(b. d.)

Jaunime, Dėmesio!

Braz. Lietuvių Jaunimo S'ga «Viltis» šių metų lapkričio 5, 19 ir 26 dieną, sekmadieniais, rengia gražius ir linksmus šokių

VAKARUS

Lietuvių Namų salėj rua Bandeirantes 92.

Griez lietuvių dudu orkestras.
Vakaru pradžia 7 v. vak. pabaiga 12 v. naktj

Valdyba.

Jau keturi metai suėjo,

kaip „LIETUVIS BRAZILIJOS“

lanko ne tik S. Paulo lietuvius, bet ir tolimoje provincijoje gyvenančius fazendų darbininkus prijauniančius lietuvių bei. Per tris metus savo gyvavimo, jis spėjo sustiprėti ir atsistoti pirmoj vietoj lietuviškos kolonijos reikalų gynime.

Įžengdamas į 5-sius metus «Lietuvis Brazilijoje» žada ir gi savo skaitytojams tiekti įdomiausių ir naudingiausių žinių iš visų pasaulio kraštų. Todėl kiekvieno lietuvių pareiga stoti į mūsų eilę. Kodėl? Todėl, kad «Liet. Brazilijos» yra rimčiausias, didžiausias, nepolitinis, lietuviškos minties laikraštis, beto yra pigiausias, nes Brazilijoje kaštuoja tik 10\$000 metams, 6\$ pusei metų ir atskiriems mėnesiams po 1\$. Užsieny — metams 20\$, pusei metų 12\$.

Metiniai skaitytojai gauna dovanų gražių lietuviškų žurnalų.

ADRESAS:

„LIETUVIS BRAZILIJOS“ Caixa postal, 1764 SÃO PAULO

Dr. B. K. Chipiakoff

(Maskvos universiteto 1914 m. laidos.)

Rua Ypiranga 15. app. 4. (kertė rua Santa Efigenia) Tel. 4-0316

Ligonius priima: nuo 4 iki 9 val. vak., šeštadieniais nuo 3 iki 8 v. v. Sekmadieniais nuo 10 iki 1 val. Venerinių, vidurinių ir psichinių Laboratorija: tyrimas šlapimo, kraujo, mikrobu ir t. t.

Daktaras

A. JAZARA-SNEGE

(Maskvos gydytojas nuo 1914 m.) Vidaus ligos, chirurgija, venerijos ir moterų ligos.

Priėmimas nuo 9 — 12 v. ryt. ir 3 — 7 v. v.

Ladeira Porto Geral 12 sobr.

(kampas Boa Vista ir 25 d. Março)

2 andar, salas 4 o 5 Tel. 2-5068 Gyv. butas ten pat 5 aukšte.

Laboratorija

MEDICINIŠKAS IŠTYRIMAS

(Nugarakaulio smegenų kraujo šlapimo ir išmatų). Tikras ir geras.

DR. A. KANDIA IR M. KOGAN.

persikėlė į Rua Barão Itapetininga 52. 3 aukštas. Telef. 4-0218

MOTERŲ GYDYTOJAS

Dr. LORCH

Moterų ligos, operacijos, gydymo pagalba, spindulių terapija.

Buvęs 5½ metų asistentu moterų klinikoje Berly no ir Frankfurt p/M. universitetuose ir vadovau jantiu gydytoju 2° operacinio skyriaus moterų klinikos ir gimdymo namų «Cecilienhaus» Berlyne.

Rentgeno institutas Diatermia Ultravioletiniai spinduliai.

PRIĖMIMAS: Rua Barão de Itapetininga 18, kamb. 914 9.0 ryte 9 — 11,30 (išskyrus trečiadienius) vakare 3 — 5,30 kas dieną. Telefonas 4-7337, šaukimas nakčia 7-3789.

„LIET. BRAZ.“

gaunamas šiose vietose:

- 1) Luz stoties kioske,
- 2) José Paulino vaistinėj,
- 3) Prie pašto laiptų ir kampo,
- 4) Rusų vaistinėj Mokoje,
- 5) Dariono krautuvėj S. Annoj.
- 6) „Vilniaus“ krautuvėje rua Prates 99a. pas atskirus

platintojus visuose miesto rajonuose ir „Liet. Braz.“ redakcijoj visomis dienomis.

Pranešimas.

Pranešama visuomenės žiniai, kad „Liet. Sąjunga Brazilijoje“, Lietuvių namo rua Bandeirantes 92, atidarė KNYGYNĄ. Knogos skaityti išduodamos Sekmadieniais nuo 1 iki 4 val. vak., antradieniais ketvirtadieniais ir šeštadieniais nuo 12 iki 3 val. p.

Mokesnis 1 000 į mėnesį.

Knugyros Vedėjas.

DR. S. MEITIN.

Ultravioletiniai spinduliai.

(Diplomuotas Geidelbergo ir Rio universiteto.)

Priima: vidurinių, veneros ir nervų ligomis nuo 2 iki 6 val. vak. susikalbama lietuviškai.

RUA BARÃO ITAPETININGA 37 a salas 8 — 9. Tel. 4 0715.

Dr.

A. M. Kandia

Venerinių, vidurinių ir vaikų ligų. Priima: nuo 9 iki 11 v. ir nuo 3 iki 6 val.

Analizė ligoniams nemokama. persikėlė į rua Barão Itapetininga, 52. 3° andar, Telef. 4-0218.

Kalbama rusiškai, lenkiškai ir vokiškai

Vokiečių fotografijų įstaiga

„BERNARDO“

įsteigta 1890 metais

Atlieka įvairius darbus fotografijų srity. Specialybė padidini-mo, o taip pat su dažais.

Darbas greitas, sąžiningas ir pigus. Vyksta į namus fotografijų reikalais. Daro iš fotografijų naujas.

ARTHUR SCHMIDT

Rua São Caetano, 111 (senas n.103) São Paulo.

PINIGŲ KURSAS.

Litas	---	2\$300
Prancuzy frankas	---	\$720
Vok. markė	---	4\$410
Ital. lira	---	\$980
Doleris	---	12\$420
Crugvajaus pezas	---	7\$000
Argentinos pezas	---	4\$300
Angly svaras	---	60\$235
Lenkų	---	1\$920

Compania Parque da Móoca

RUA ALVARO PENTEADO, 25. 2-as aukštas Telf. 2-5.73

Sklypai su šviesa ir vandeniu gyvenamų namų statymui ligam išsinokėjimui,

MĖNESINIA MOKĖJIMAI NUO 55\$000

sklypai randasi tarp Moko ir Ypirangos. Tinka pramonės įmonioms, sandeliams ir fabrikams.

PRISIEKUSIS VERTEJAS.

Verčia iš visų kalbų įvairius dokumentus kaip va: kontraktus, virokius liūdijimus ir t. t.

Paruošia įvairius dokumentus įvairiuose atsitikimuose: Chamadoms ir plibtybės įgijimui.

MIGUEL OCOUGNE

RUA 15 DE NOVEMBRO NR. 32
TEL. — 2-6393.

MEDICINOS FELČERIS.

Baigęs rusų medicinos klasinę mokyklą su 25-ų m. praktika ligoninėse ir klinikoje Rusijoje, Vokietijoje, Lietuvoje ir Lenkijoje, prityręs gydyme vidurinių, odos, lyties (venerinių), nervų, širdies, džiuvos, mažakraujystės ir kitų ligų.

Kalba Lietuviškai, Rusiškai, Lenkiškai, Vokiškai ir Portugališkai.

IZIDORO GARLO

Rua Anhaia 100 (B. Retiro).

KAS NORITE PIRKTI

pigia ir gerą vartotą, beveik nauja SIUVAMA MASINA, te užėina į sandelį ant Rua Conselheiro Ramalho 274. Tel. 7 6191 (kampas av. Brigadeiro Luiz Antonio) Bondės: 3, 4, 40, 47.

Rankinės nuo 50\$000, kojines nuo 125\$000 ir daugiau.

A. BOCEVIČ.

Už apinokamus skelbimus redakcija ir administracija neatsako

Kronika.

BENDRUOMENĖS SUSIRINKIMAS.

Š. m. spalio mėn. 26 d. «Dr. V. Kudirkos» liet. prad. mokyklos patalpoje r. Oratorio 53 įvyko Liet. Katalikų Bendruomenės Mokos skyriaus 61-asis susirinkimas.

Susirinkime dalyvavo virš 50 asmenų.

Pirmininkavo Kun. B. Bumšas. Kun. B. Bumšas pirmąjį eilę nu pasakojo Liet. Katalikų Veikimą Šiurės Amerikoje, jų milžiniškas metines įplaukas iš rengiamų bažnyčių naidai pramogų; steigimą įvairių ligonbūčių, mokyklų, prieglaudų ir t.t.; tuo pačiu ra gindamas ir čia, Brazilijoje dėtis kuo daugiausia Liet. Katalikų Bendruome nėn.

Susidarius tam tikram skaičiui na rių ir surinkus mėnesinį narių mokes nį, būtų galima išleisti savaitinį Liet. Katalikų Bendruomenės reikalams ski riamą laikraštį — priedą prie «Lietuvis Brazilijoje».

Prie to, susirinkimo dalyviams pa aiškino mokyklos reikalingumą Mokoje. Prie mokyklos galėtų būti sudarytas altorius kur Mokos lietuviai turėtų pro gos melstis. Kadangi mokykla bus sta toma ne vieneriems metams, bet ilgam laikui, todėl lietuviai privalo žinoti, kam aukuoja, nes Tėvų Komitetui esą negalima patikėti ir jo vardu pirkti sklypą, «Liet. Sąjungos Br.» Vardu, tas pats, nes ji susidariusi iš įvairių pa kraipų žmonių, taigi lieka viena iš patikimiausių — «Liet. Katalikų Bendruo menė». Taigi visi, kas tik aukuos mo kyklos statybai, privalo aukuoti Ben druomenės išdan. Bendruomenė gi su dariusi atatinamą sumą pinigų imsis priemonių, kad pastatytų mokyklą. To kiam pasiūlymų neatsirado nei priešini gų nei pritarančių.

Po to sekė mėnesinio nario mokes nio priėmimas.

Susirinkimas užsitęsė iki 10½ val vakaro.

Dalyvavę.

VOKIEČIŲ „FRIGEZAİ“.

V. Anastacio. Prieš keletą mėne sių, kol dar Villa Anastaciojo nebuvo lietuvių mokyklos rūmų su gražia erdve sale, šio rajono lietuviai turėjo glauty tis svetimuose pastogėse, kur dažniau siai buvo ūjami, neapkenčiami, net vie tos spaudoje kartais tilpdavo korespon dencijų, kompromituojančių lietuvių vardą.

Bet štai, Lietuvos Vyriausybės ir jos atstovo rūpesnio dėka, susilaukėm savosios pastogės, kurioje ne tik mo kykla sau prieglaudą randa, bet ir juu nimas kur maloniai jį gražiai pasilin ksminti. Rodos, reikėtų tik džiaugtis. Bet kur tau! Atsiranda, mat, iš mūsų tarpo tokių šviesuolių, kurie ne tik, kad tuo nesidžiaugia, bet dar kursto jauni mą nesilankyti į lietuvių pastogę ir ją boikotuoti. Ypatingai tas daroma, kad: yra rengiamas koks nors vakarėlis, o greta vokiečių kabare taip pat rengia mos tuo kart pramogos. Tokia p. R-čienė su dukterimis užklaustos kodėl jos taip daro, atsako, kad jos vokiečių «frigezai», todėl taip ir daro. Žinoma, tai jų laisva valia, ar profesija ir tas mūsų neliečia. Yra ir dar keletas to kių „-ienių“ ir „-nsių“, ziliojančių

po gatves, ir atkalbinėjančių jaunimą į lietuvių salę neiti.

Šiaip ar taip, būti „frigezais“ to kios įstaigos, kurios pramogos yra „įvai rių rūšių“ modernizacija, lietuviams nel kiek garbės nesudaro. Geriau jau kotkais atvejais nekalbėti lietuviškai ir nebėva dinti savęs lietuviams.

L. Marreca.

IŠ BENDRUOMENĖS VEIKIMO.

Pereitą sekmadienį, Spalių 29 d., tuojau po iškilmingų pamaldų Šv. An tona bažnyčioje, įvyko Liet. Kat. Ben druomenės susirinkimas, parapijos salė je. Žmonių prisirinko gana daug.

Susirinkimui pirmininkavo Ben druomenės pirmininkas Kun. Bumšas, kuris padarė pranešimą iš Bendruome nės veikimo. Pirmininkas konstantavo, kad Bendruomenės veikimas yra dar silpnas, nežūrint, kad ji jau veikia ke letą metų. Bendruomenės veikimui praplėsti, be kitų dalykų, numatoma išleisti atskirą žurnalą, kaip priedą prie „Lietuvis Brazilijoje“, ir šiame laikraščiui padidėjus įvesti jame skyrių, kuris būtų skiriamas Liet. Kat. Ben druomenės reikalams. Šiam sumany mui įvykdyti reikalingos lėšos. Tam tiksiui kun. Bumšas siūlė Bendruome nės nariams dėtis įnašais po 12\$000. Jei susirastų kelesdešimt pajininkų, tai šis sumanymas galimas būtų įvykdyti. Po kun. Bumšo pranešimo dar kal bėjo p. Konsulas Dr. Mačiulis, kuris pasakė, kad „Šviesos“ bendrovė, kuri leidžia laikraštį „Lietuvis Brazilijoje“ L. K. Bendruomenės sumanymui išleis ti žurnalą pritaria, ir iš savo pusės ir gi prisidės. Reikalinga tik, kad ir Bendruomenės nariai prie šio gražaus sumanymo prisidėtų.

Po to „Vilties“ choras sugiedojo Tautos Himną ir padainavo porą lietu viškų dainelių. Tuo susirinkimas bai gėsi.

Buvęs

Pranešimai

Šiuo pranešama, kad š. m. Lapkri čio 4 d. (šeštadienį) 4 val. p. p. Lietu vių Namuose, rua Bandeirantes, 92 šau kiamas Lietuvių Sgos Brazilijoje eilinis Valdybos posėdis. Visų Valdybos na rių dalyvavimas būtinas.

Sekretorius.

Šiuo pranešama Villa Bellos lietu vių žiniai, kad š. m. lapkričio 5 d. (sekmadienį) 3 val. p. p., Vytauto Di džiojo liet. prad. mokykloje šaukiamas B. Liet. Jaunimo Sgos „Vilties“ Villa Bellos skyriaus susirinkimas.

Susirinkime p. A. Majus skaitys paskaitą tema: „Kultūros ir Civilizaci jos sąvoka sąryšis su šių dienų jaunimo idealais“. Tą pat dieną bus steigiamas ir choro skyrius, į kurį bus priimami nauji choristai, dalyvaujant „Vilties“ choro vedėjui p. V. Kamantauskui. Prašome kuo skaitlingiausiai dalyvauti. Įėjimas laisvas.

Iniciatoriai.

„Dr. Vinco Kudirkos“ liet. prad. mokyklos knygyno vedėjas šiuo praš o visus knygynėlio skaitytojus, nesugra

žinusius knygas, sugražinti jas iki š. m. lapkričio mėn. 15 d. mokyklos rua Oratorio 53.

Metais knygos nėra skaitomos, to dėl nesugražinuosieji iki paskirtam lai kui, bus skelbiami laikrašty „Liet.“ raz.“ kaip pasisavintojai svetimto tur to.

Knygininkas.

Dainos mėgė jiams.

Šiuo pranešama, kad atvykus iš Lietuvos naujam chorvedžiui ir, pradėj us mokinti naują dainų repertuarą, į „Vilties“ chorą priimami nauji chorist ai iki š. m. gruodžio 1 d. Užsirašyti galima laike choro bandymų; antradie niais, trečiadieniais ir penktadieniais nuo 8 iki 10 val. vakaro, Lietuvių Na me, rua Bandeirantes, 92. Ypatingai į chorą kviečiamos panelės kurių jaučia mas trūkumas.

„Vilties“ Valdyba.

KVIETIMAS

„Dr. Vinco Kudirkos“ liet. prad. mokyklos Tėvų Komiteto Valdyba ma loniai kviečia visų Šau Pauly esamų lietuviškų organizacijų Valdybas, spau dos atstovus, šios mokyklos Tėvų Ko miteto narius ir šiaip prijauciančius lietuviškai mokyklai asmenys, susirin kiman, kuris įvyks š. m. Lapkričio mėn. 12 d. (sekmadienį) 3 val. po piet. mokyklos patalpoje rua Oratorio 53.

Bus svarstomas Mokos rajone lie tuviškos mokyklos statymo klausimas. Tikimasi susilaukti iš lietuvių kolonijos plačios paramos taip didžiam darbu, ne tik žodžiu, bet ir darbu.

Tėvų Komiteto Valdyba.

Pašto dėžutė

Redakcijoj yra laišakai:

S. Asadauskui, J. Angulevičini, F. Andriūnui, Vl. Bučinskui, C. Beivi dienei, A. Brillingui, B. Bublaskienei, J. Daveniui, P. Danieliui, J. Dragunas. P. Daukšai, S. Girniui, J. Karveliui, J. Marušinskui, K. Matulii, K. Maka revičiui, K. Norkaičiui, J. Ryševičiui, J. Sabaliauskui, K. Šliumbai. J. Stepo navičiui, M. Skadui, B. Skujai, J. Ve ličkai,

PASTABA: Laiškų ėmėjai neturin tieji išsipirkę pašto dėžutės — moka už laišką 200 reisų.

Administracija.

Kas bus, kas nebūs, bet Lietuvis neprazus!

PASAULYJ

Didelės liūtyš Albanijoj.

Tirana. Paskutinėmis dienomis Albanijoj siautė didelės audros su lietu mi. Kai kuriose vietose potvyns van duo pridarė daug nuostolių. Permeti mieste vanduo sugriovė 22 namus. Per audras Zuvo 26 žmonės ir keletas su zeistų. Materialiai nuostoliai siekia 100,000 aukso frankų. Vyriausybė skubiai organizuoja pagalbą nukentėju siems.

Hitlerininkų propaganda Ameri koj.

Neujorkas. Amerikos policija stro piai seka hitlerininkų vadą Spanko ebel, kurį įsakyta suimti. Tuo tikslu policija saugo visus Neujorko aerodromus. Amerikos muitinių valdininkai susekė daugybę brošiūrų ir proklamaci jų, anglų ir vokiečių kalbomis, kurias hitlerininkai siuntė propagandai į Ame riką. Policijos agentai seka kiekvieną į Ameriką atvykstantį laivą. Buvo suimtas ir vėliau paleistas, vieras jų rininkas, kuris laikomas vyriausiu hit lerininkų propagandos Amerikoj agen tu.

Mirė Painlevo.

Paryžius. Iš Prancūzijos praneša ma, kad Spalių 29 d. mirė buvęs Pran cūzijos ministeris pirmininkas Paul Painlevo. Vėlionis buvo visam pasauly žinomas politikas ir mokslininkas. Iš kilmingos laiduotuvės įvyks šeštadienį, Lapkričio 4 dieną.

Didelės audros Italijoj.

Roma. Iš Triest miesto praneša ma, kad šiame rajone siauto didės au dro su lietu mi. Audra padarė nemažai nuostolių. Daugybė laivų dėl audros negalėjo įplaukti į uostą. Žemesnės šio miesto vietos smarkiai užlėjo van du. Kelias tarp Barcelona ir Miramar miestelių užleistas vandeniui 95 cm. gilu mo. Žmonių aukų nėra.

Žydų emigrantai Palestina.

Londonas. Iš Anglijos pranešama, kad Egipte, Pors Said uoste išlipė iš danų laivo „Polonia“ 900 žydų emi grantų, dungumoje iš Lenkijos, kurie vyksta į Palestiną.

— Kinijoj suimtas generolas King -Chank Yen, kuris bu valdžios žinios, s apta pasirašė prekybos sutarti su So vietų Rusija.

— Iš Italijos pranešama, kad bu siančios sąjungtos Karo, Aviacijos ir Jūrų ministerijos. Iš šių trijų ministe rijų manoma sudaryti Tautos Apsaugos ministerija.

— Sovietų Rusijos užsienių reika ių komisaras Litvinovas, laivu «Beren garia», išvyko į Ameriką, kur tasis įvairiais politiniais ir ekonominiais klau simais su prezidentu Roosveltu.

— Ispanijoj susidūrė du prekių traukiniai. Trylika vagonų visai su daužyta. Per katastrofą vienas užmuš tas ir 7 sužeisti

Laivakortės į Lietuvą ir iš Lietuvos pigiausiomis kainomis

Laiųv išėjimas į Europą		
Astrida	4 XI	33
Raul Soares	12 XI	33
Londonier	14 XI	33

Parduodame laivakortes pigiausiomis negu kur kitur kainomis. Duodame patarimų visais išievybės klausymais. Negalintiems atvykti į Šau Paulo į užklau simus atsakome raštu. Rašyt galima lietuviškai arba kuria nors kita kalba.

Perkame ir parduodame dolerius ir kitą svetimą valiutą geriausiomis kainomis. Šanados. Patarnavimas grei tas ir sąžiningas.

CASA BANCARIA J. FRIZZO E CIA [kurta 1900 m.
Rua Mauá 207, kampas rua Conceição, prie pat Luz stoties.

Įstaigos darbo teisingumas garantuotas 100:000\$000, kurie padėti valstybės banke. Kalbame lietuviškai [staiga atdara kasdien nuo 8 val. ryto ligi 6 val. vakaro, sekmadieniais tik ligi 12 val.

